

## תרגיל בית 2 באלגברה מתקדמת 83-804 סמסטר א' תשע"ט

**שאלה 1.** יהיו  $n, m \in \mathbb{Z}$ . הוכיחו כי  $m\mathbb{Z} \leq n\mathbb{Z}$  אם ורק אם  $n|m$ .

**שאלה 2.** תהי קבוצה  $S = \{a, b\}$ . רשמו לוחות כפל עם פעולה  $*$  כך שהמערכת האלגברית  $(S, *)$  היא:

א. אגודה שאינה מונואיד.

ב. מונואיד שאינו חבורה.

ג. חבורה. למה בהכרח מתקבלת חבורה חילופית?

**שאלה 3.** בכל סעיף, קבעו האם תת־הקבוצה הנתונה היא תת־חבורה:

א.  $\mathbb{N} \subseteq \mathbb{Z}$  (עם חיבור רגיל).

ב.  $8\mathbb{Z}_{12} = \{8k \mid k \in \mathbb{Z}_{12}\} \subseteq \mathbb{Z}_{12}$ .

ג.  $\left\{ \begin{pmatrix} 1 & a & b \\ 0 & 1 & c \\ 0 & 0 & 1 \end{pmatrix} \mid a, b, c \in \mathbb{Z}_p \right\} \subseteq GL_3(\mathbb{Z}_p)$ . תזכורת:  $GL_3(\mathbb{Z}_p)$  היא חבורת המטריצות ההפיכות בגודל  $3 \times 3$  מעל השדה  $\mathbb{Z}_p$ , עם הפעולה של כפל מטריצות.

ד.  $\{A \in M_n(\mathbb{Q}) \mid \det A = 0\} \subseteq M_n(\mathbb{Q})$ .

ה.  $O_n(\mathbb{R}) = \{A \in GL_n(\mathbb{R}) \mid A^T = A^{-1}\} \subseteq GL_n(\mathbb{R})$  המטריצות האורתוגונליות.

ו.  $\{f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R} \mid f(1) > 0, f \text{ הפיכה}\} \subseteq \{f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R} \mid f \text{ הפיכה}\}$ .

ז.  $\{f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R} \mid f(1) = 1, f \text{ הפיכה}\} \subseteq \{f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R} \mid f \text{ הפיכה}\}$ .

(בשני הסעיפים האחרונים הפעולה היא הרכבת פונקציות).

**שאלה 4.** תהי  $G$  חבורה, ויהיו  $H, K \leq G$  תת־חבורות של  $G$ . הוכיחו או הפריכו את הטענות הבאות:

א.  $H \cap K$  היא תת־חבורה של  $G$ .

ב.  $H \cup K$  היא תת־חבורה של  $G$ .

ג.  $\Delta_H = \{(h, h) \mid h \in H\}$  היא תת־חבורה של  $G \times G$ .

**שאלה 5.** תהי  $G$  חבורה, ויהיו  $a, b \in G$ .

א. הפריכו שאם  $o(a), o(b) < \infty$ , אזי  $o(ab) < \infty$  או  $o(ab) = o(a)o(b)$ .

ב. הוכיחו  $o(ab) = o(ba)$  (גם אם הסדר אינסופי). רמז: חשבו את  $(ba)^{o(ab)}$ .

**שאלה 6** (חזרה). תהי  $S$  אגודה ו- $a \in S$  איבר. נגדיר את פעולת החזקה לפי  $a^1 = a$ , ולכל  $n > 1$  נגדיר  $a^{n+1} = a^n \cdot a$ . הוכיחו כי מתקיים:

א.  $a^n a^m = a^{n+m}$  לכל  $n, m \in \mathbb{N}$ .

ב.  $(a^n)^m = a^{nm}$  לכל  $n, m \in \mathbb{N}$ .

ג. נניח כי  $S$  היא חבורה עם איבר יחידה  $e$  ונרחיב את ההגדרה לכל חזקה שלמה לפי  $a^0 = e$  ו- $a^{-n} = (a^{-1})^n$ . הוכיחו כי  $(a_1 \dots a_k)^{-1} = a_k^{-1} \dots a_1^{-1}$  לכל  $a_1, \dots, a_k \in S$ . הסיקו כי  $(a^n)^{-1} = (a^{-1})^n$  לכל  $n \in \mathbb{Z}$ .

**שאלה 7** (רשות). מצאו חבורה אינסופית שלכל  $n \in \mathbb{N}$  קיים בה איבר מסדר  $n$ . האם אתם יכולים גם להבטיח שהסדר של כל האיברים הוא סופי? כמו כן, לכל  $m > 1$  מצאו חבורה אינסופית  $G_m$  שהסדר של כל איבר בה הוא לכל היותר  $m$ .

האם אתם יכולים למצוא דוגמאות לשאלות האלו כך שהחבורות הן מעוצמה  $\aleph_0$ ?

בהצלחה!